

lääkkäät ja EU

Sirpa Pietikäinen

Geriatricpäivät 2013, Turku

Sirpa.pietikainen@ep.europa.eu

Ylikansalliset aloitteet

- Aktiivisen ikääntymisen teemavuosi 2012
- Eurooppalaisia eläkkeitä koskeva vihreä kirja
- Eurooppalainen innovaatiokumppanuus: aktiivinen ja terveellinen ikääntyminen
 - Käyntiin alkuvuonna 2011
 - Pääsisältö: ikääntyminen mahdollisuutena, ikäihmisten osallistaminen, innovaatioiden käyttäjien kuuleminen
 - Tavoite: 2 tervettä ikävuotta lisää vuoteen 2020 mennessä
- Tulevaisuuden ikätutkimus Euroopassa: Futurage
- YK:n ikäihmisprojekti: http://www.un.org/ageing/iyop_ngos.html
- EU-komission tiedonanto väestön ikääntymisen vaikutusten käsittelystä: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0180:FIN:FI:PDF>

Aktiivisen ikääntymisen teemavuosi 2012

- **Yleisajatus** = kestävän aktiivisen ikääntymisen kulttuurin edistäminen
 - **Työelämässä**
 - **Sosiaalinen osallistuminen**
 - **Itsenäinen asuminen**
- **Tavoitteet**
 1. parantaa yleistä tietoisuutta + saada ikääntyminen poliittisen agendan kärkeen
 2. vastavuoroisen oppimisen edistäminen
 3. tarjota puitteet sitoutumiselle ja käytännön toimille
 - + parantaa ikäihmisten panoksen arvostamista
 - + kehittää työhön liittyviä ikärakenteen hallintaa koskevia strategioita
 - +ottaa käyttöön voittoa tavoittelemattomia järjestöjä suosivaa veropolitiikkaa

Teemavuoden viestejä

Ikääntyminen = positiivinen asia

- Teemavuoden ohjelma: ”Ikääntyvien määrän kasvu on erittäin myönteistä, koska se on johdonmukainen seuraus terveydenhoidon ja elämänlaadun paranemisesta.“
- Ikääntymistä käsitellään liikaa miinusmerkkisinä numeroina.

Ikääntyminen ja sukupuoli

- Teemavuoden ohjelmassa kiinnitetään huomiota myös sukupuolikysymykseen
- Ikääntyvät naiset erityisen haavoittuvaisia
 - Pidempi ikä, mutta suhteellisesti saman verran terveitä elinvuosia kuin miehillä
 - Köyhyys (pienempi eläkekertymä, +50 vuotiaiden työttömyys, hoitovastuu)
 - Sairaudet (diagnosointi, hoito)
- Mietintö (Pietikäinen 2010): Naisten asema ikääntyvässä yhteiskunnassa
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2010-0237+0+DOC+PDF+V0//FI&language=FI>

Toteutuvatko ikääntyvien oikeudet?

- YK:n ihmisoikeusjulistus (1. art): “Kaikki ihmiset syntyvät vapaina ja tasavertaisina arvoltaan ja oikeuksiltaan. Heille on annettu järki ja omatunto, ja heidän on toimittava toisiaan kohtaan veljeyden hengessä.”
<http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=fin>
- EU:n perusoikeuskirja (25. art): ”Unioni tunnustaa ikääntyneiden henkilöiden oikeuden ihmisarvoiseen ja itsenäiseen elämään sekä oikeuden osallistua yhteiskunnalliseen elämään ja kulttuurielämään, ja kunnioittaa näitä oikeuksia.”
http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_fi.pdf
- Suomen PL (6. art): “Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.”
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

Miten EU voi turvata ikääntyvien oikeudet?

- **Perusoikeuskirjan tehokas toimeenpano ja valvonta**
 - Perusoikeusvirastolta ensimmäinen oikeuksien toteutumisen arviointiraportti 2011
 - Komissio on antanut toimintaohjeita perusoikeuskirjan toimeenpanolle, mm. check list
http://ec.europa.eu/justice/news/intro/doc/com_2010_573_4_en.pdf
- **Euroopan perusoikeusviraston roolin vahvistaminen**
- **Yhdenvertaisen kohtelun direktiivin hyväksyminen**
 - Jäsenvaltiot pelkäävät direktiivistä aiheutuvia kustannuksia
 - Parlamentin kanta
<http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/summary.do?id=1036619&t=d&l=en>
 - Tilanteeseen haetaan ratkaisua lakipaketin pilkkomisesta osiin